

Savonlinnan kaupungin laaja hyvinvointikertomus 2021

Osa 1

Käsittely: Kaupunginhallitus
Hyväksyminen: Kaupunginvaltuusto

SAVONLINNAN KAUPUNGIN LAAJA HYVINVOINTIKERTOMUS

Osa 1. Laaja hyvinvointikertomus 2021

Osa 2. Suunnitelma vuosille 2022-2025

Sisällys

Osa 1: HYVINVOINTIKERTOMUS VUOSILTA 2017-2020.....	2
JOHDANTO.....	2
Valtion linjaukset kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä.....	2
Hyvinvointikertomus.....	2
Kaupungin strategia 2017-2021.....	2
Hyvinvoinnin tavoitteet valtuustokaudella 2017-2021.....	3
1. SAVONLINNAN KAUPUNGIN VÄESTÖN HYVINVOINTIIN VAIKUTTAVAT RAKENTEELLISET TEKIJÄT.....	4
Väestö.....	4
Koulutus.....	8
Talous.....	9
2. LAPSIPERHEIDEN JA LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN.....	10
THL kouluterveyskysely 2019: Savonlinnan kaupungin, 4.-5.-luokkien tulosten koontia ...	11
Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointityön painopisteet ja valtuuston asettamat tavoitteet:.....	14
Savonlinnalaisten lasten ja nuorten hyvinvoinnin nykytila.....	14
3. AKTIIVINEN TYÖLLISYYDEN JA ELINVOIMAISUUDEN EDISTÄMINEN, POSITIIVINEN TYÖPAIKKAKEHITYS.....	17
4. IKÄÄNTYVÄN VÄESTÖN AKTIIVINEN JA TURVALLINEN ELINympäristö.....	21
5. LIIKUNTA- JA VIRKISTYSPAIKKASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN.....	25
6. SAVONLINNAN KAUPUNGIN HYVINVOINNIN EDISTÄMISTÄ TUKEVAT OHJELMAT JA SUUNNITELMAT.....	26
LIITTEET.....	26
Osa 2: HYVINVOINTISUUNNITELMA VUOSILLE 2022-2025.....	26
Hyvinvointityön painopisteet ja valtuustokauden tavoitteet.....	26

Osa 1: HYVINVOINTIKERTOMUS v. 2021

JOHDANTO

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisellä kunnassa on laaja lakisääteinen pohja. Kuntalaki (2015/410) määrittelee kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä huolehtimisen keskeiseksi kunnan perustehtäväksi. Terveydenhuoltolain (1326/2010) luvussa 2 määritellään laajasti kunnan tehtäviä kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Kunnan perustehtävät ovat asukkaidensa hyvinvoinnin sekä elinympäristön ja alueen elinvoiman edistäminen. Kunnat on täten velvoitettu mahdollistamaan asukkaidensa hyvinvointi. Kuntalaisella on yhä suurempi vastuu hyvinvoinnistaan, vaikka kunnalla on edelleen laajat perustehtävät.

Terveydenhuoltolaki velvoittaa kuntia raportoimaan valtuustolle vuosittain kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä niitä edistävästä toimenpiteistä. Tämän lisäksi valtuustolle on laadittava kerran valtuustokaudessa laajempi hyvinvointikertomus. Hyvinvointikertomuksen pohjalta asetetaan paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat hyvinvoinnin edistämisen painopisteet ja niihin liittyvät toimenpiteet.

Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävä tulee säilymään kunnilla sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen yhteydessä.

Valtion linjaukset kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä

Valtioneuvoston kesäkuussa 2020 hyväksymä hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen periaatepäätös linjaa pitkän aikavälin toimia, joilla suomalaisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden eriarvoisuus vähenee vuoteen 2030 mennessä. Tavoitteena on turvata ihmisille kestävä hyvinvointi kaikissa elämänvaiheissa.

Periaatepäätöksessä on neljä painopistettä:

- Kaikille mahdollisuus osallisuuteen
- Hyvät arkiympäristöt
- Hyvinvointia ja terveyttä edistävä toiminta ja palvelut
- Päätöksenteolla vaikuttavuutta

Ihmisten työ- ja toimintakyvyn edistäminen ymmärretään tässä linjauksessa laaja-alaisena toimintana, jonka seurauksena ihmiset voivat hyvin ja kokevat osallisuutta. Siinä onnistumiseksi tarvitaan toimia kaikilla hallinnonaloilla sekä esimerkiksi kansalaisyhteiskunnan ja yritysten tekemistä.(STM 2020.)

Hyvinvointikertomus

Hyvinvointikertomus on kuntajohtamisen työväline. Se toimii strategiatyön, toiminnan ja talouden suunnittelun ja poliittisen päätöksenteon yhtenä perustana. Käytännössä hyvinvointikertomus on ymmärrettävään muotoon kirjoitettu tiivis asiakirja, joka valmistellaan kunnan johtoryhmän ja eri hallinnonalojen asiantuntijoiden yhteistyönä.

Hyvinvointikertomus sisältää

- katsauksen kaupunkilaisten hyvinvointiin ja siihen vaikuttaviin rakenteellisiin tekijöihin
- arvion toteutuneesta hyvinvoinnin edistämistoiminnasta
- suunnitelman kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisestä

Kaupungin strategia 2017-2021

Vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä on toimialojen yhteinen, mikä näkyy myös kaupungin strategiassa v. 2017-2021, jonka painopisteenä ovat:

1. Elinvoimainen kaupunki
Elinvoimaisuutta ja yrittäjyyttä edistävä toimintaympäristö
2. Hyvinvoiva kuntalainen
Viihtyisä, ekologisesti kestävä asuinympäristö ja toimiva yhdyskuntarakenne
3. Asukaslähtöinen ja palveleva hallinto
Kuntalaispalautetta aktiivisesti kuunteleva ja hyödyntävä organisaatio
4. Hyvinvoiva henkilöstö

Hyvinvoinnin tavoitteet valtuustokaudella 2017-2021

Kaupunginvaltuusto on 15.5.2017 § 44 asettanut tavoitteet valtuustokauden 2017-2021 hyvinvointityölle. Asetetut tavoitteet ovat:

- Lapsiperheiden ja lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen
- Aktiivinen työllisyyden ja elinvoimaisuuden edistäminen, positiivinen työpaikkakehitys
- Ikääntyvän väestön aktiivinen ja turvallinen elinympäristö
- Liikunta- ja virkistyspaikkasuunnitelman laatiminen osana hyvinvointisuunnitelmaa

Asetettujen tavoitteiden pohjalta on laadittu hyvinvointisuunnitelma, jonka kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 20.5.2019 § 39. Viimeisin raportti vuoden 2019 toteutumisesta on annettu kaupunginhallitukselle 11.5.2020 ja edelleen valtuustolle 15.6.2020.

Laajassa hyvinvointikertomuksessa kuvataan väestön hyvinvoinnin kehitystä valtuuston hyväksymän hyvinvointisuunnitelman pohjalta .

Hyvinvointikertomuksen pohjalta asetetaan paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin perustuvat hyvinvoinnin edistämisen painopisteet ja niihin liittyvät toimenpiteet eli laaditaan hyvinvointisuunnitelma.

Kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen tarvitaan poliittista tahtoa päätöksenteossa, kaikkien toimialojen osaamista, laaja-alaista eri toimijoiden yhteistyötä sekä kuntalaisten omaa aktiivisuutta. Hyvinvoinnin edistäminen on suunnitelmallista vaikuttamista hyvinvoinnin ja terveyden taustoihin, kuten elintapoihin, elinoloihin, ympäristöön sekä palvelujen saatavuuteen ja toimivuuteen. Erityinen painoarvo palveluissa on monialaisessa ennaltaehkäisevässä toiminnassa.

Savonlinnan kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmänä toimii kaupunginjohtajan johtoryhmä, jossa ovat edustettuna kaikki kaupungin toimialat (sivistys, keskushallinto, tekninen toimiala, elinkeinot). Työryhmä on poikkihallinnollinen. Hyvinvointikertomus on laadittu yhteistyössä toimialojen ja Sosterin asiantuntijoiden kanssa.

Hyvinvoinnin edistäminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on jatkuvaa toimintaa, jota varten tarvitaan pysyvät, toiminnan edellytyksiä vahvistavat rakenteet. Rakenteilla tarkoitetaan kokonaisuutta, joka muodostuu hyvinvointitietoa tuottavasta seuranta- ja raportointijärjestelmästä, poikkihallinnollista toimintaa vahvistavasta johtamisjärjestelmästä ja johtamisen työvälineistä, osaavasta henkilökunnasta, hyvistä toimintakäytännöistä sekä kaikki hallinnonalat kattavasta toimeenpano-organisaatiosta.

Hyvinvoinnin edistäminen on tietoon perustuvaa strategista toiminnan ja palvelujen suunnittelua. Samanaikaisesti se on konkreettista työtä, jolla mahdollistetaan asukkaiden toimiva asuin- ja elinympäristö sekä mielekäs elämä.

Hyvinvointityön tueksi tarvitsemme tietoa savonlinnalaisten terveyden ja hyvinvoinnin tilasta ja niiden muutoksista, väestöryhmittäisistä eroista sekä kaupungin palvelujärjestelmän kyvystä vastata savonlinnalaisten hyvinvoinnin tarpeisiin. Hyvinvointityön tarkoituksena on saada asukkaat osallistumaan ja vaikuttamaan aktiivisesti oman ja yhteisönsä hyvinvoinnin mahdollistamiseen. Keskeinen voimavara hyvinvointityössä on asukas itse.

1. SAVONLINNAN KAUPUNGIN VÄESTÖN HYVINVOINTIIN VAIKUTTAVAT RAKENTEELLISET TEKIJÄT

Väestö

Kunnan väestörakenne kertoo kunnan elinvoimaisuudesta ja vaikuttaa kunnan hyvinvointipalveluiden järjestämiseen. Asukkaiden määrän kehittymisellä ja väestön ikärakenteella on suuri vaikutus palveluiden kysyntään ja talouteen. Kunnan kestävän talouden kannalta on tärkeää, että työllisten osuus väestöstä säilyy korkealla tasolla.

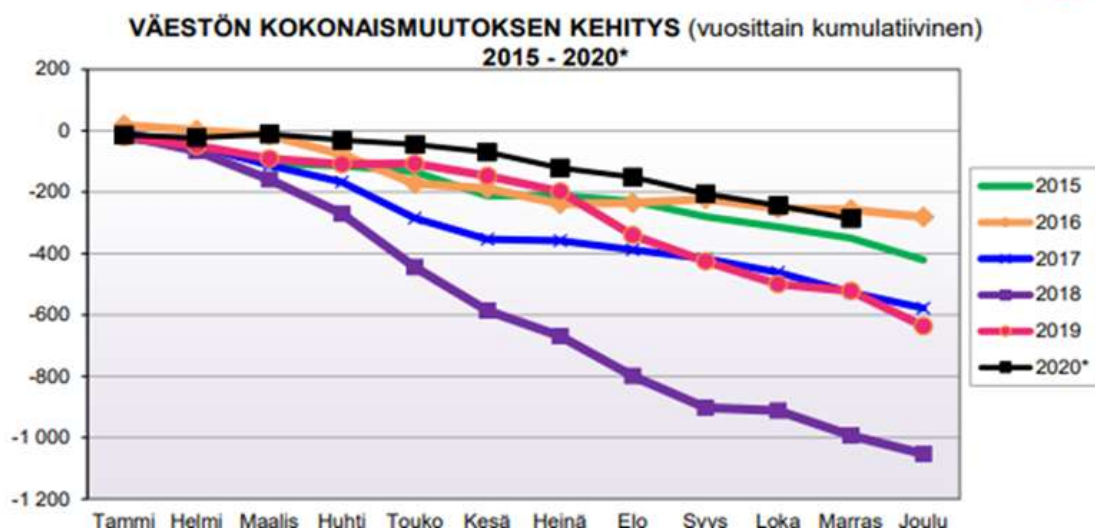
Tilastokeskuksen väestönmuutosten ennakkotietojen mukaan väkiluku väheni Etelä-Savossa tammi-joulukuun 2020 aikana yhteensä 1 725 henkilön verran. Väestönmuutos oli selkeästi vähemmän miinuksella kuin edellisenä vuonna, jolloin vastaavana aikana väkiluku väheni yhteensä 2 280 henkilön verran. Etelä-Savon ennakkoväkiluku oli joulukuun 2020 lopussa 140 610.

Etelä-Savossa yli 65 -vuotiaiden osuus väestöstä on 31 %, 15-64 v. osuus 56,4 % ja 0-14 vuotiaiden osuus 12,6 %.

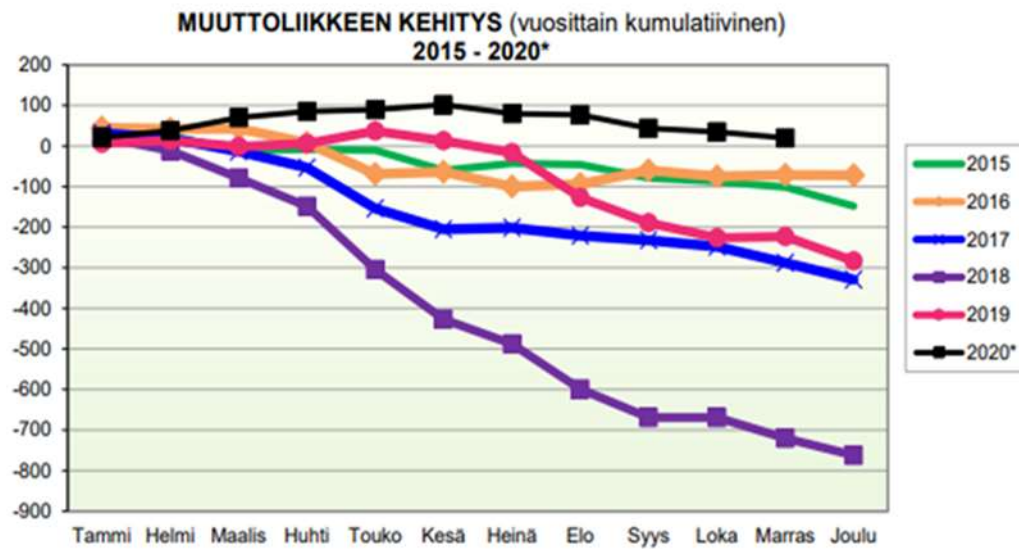
Savonlinnassa yli 65-vuotiaiden osuus on 32 %, 15-64-vuotiaiden osuus 52,4 % ja 0-14 vuotiaiden osuus 12,0 %. Koko maan osalta luvut ovat yli 65 v. 22,3 %, 15-64 v. 62 % ja 0-14 v. 15,8 %.

Savonlinnan väestökehitys noudattaa samaa linjaa kuin koko Etelä-Savon maakunnan. Lasten ja nuorten sekä työikäisten aikuisten määrä vähenee, mutta ikäihmisten määrä kasvaa. Asukasluku tulee vähenemään ennustettua enemmän, jos kehitys jatkuu vuosien 2017 ja 2018 kaltaisena. Asukkaiden ikärakenteen muutos edellyttää palvelurakenteeseen kohdistuvia muutoksia mm. varhaiskasvatuksessa ja opetustoimessa palvelujen kysynnän supistuessa ja painopisteen siirtyessä ikäihmisten terveydenhuollon ja hoivan palveluihin. Väestörakenteen muutos vaikuttaa myös huoltosuhteeseen (lasten ja vanhusten määrä suhteessa työikäisten määrään). Savonlinnassa huoltosuhde vuonna 2020 on 77,8 %, vuonna 2030 sen ennustetaan olevan 96,0 %

SAVONLINNNA

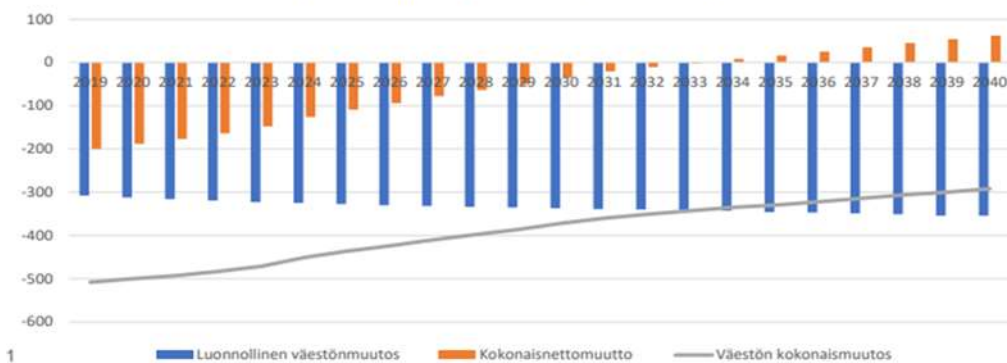
SAVONLINNAN

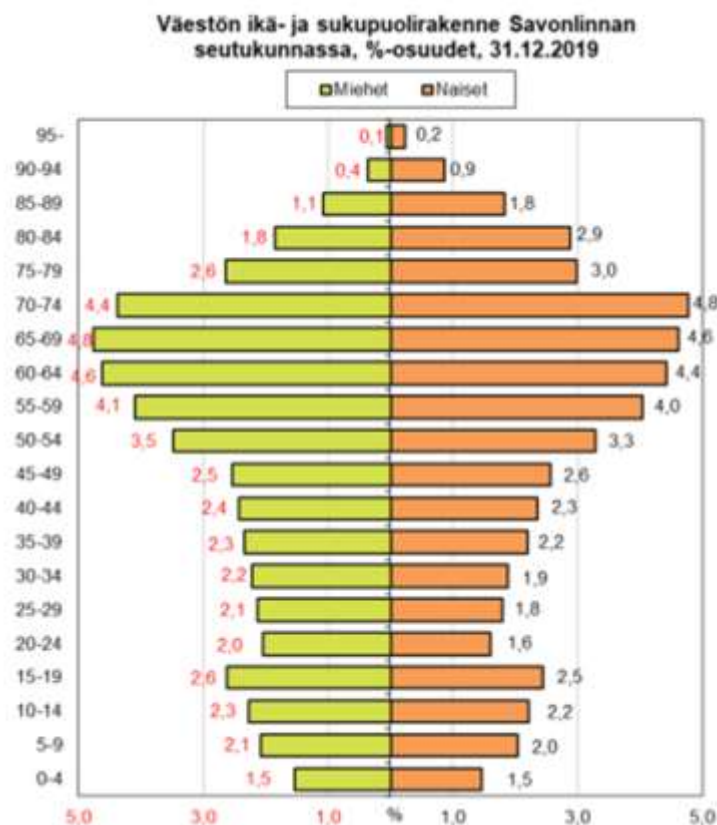

Savonlinna

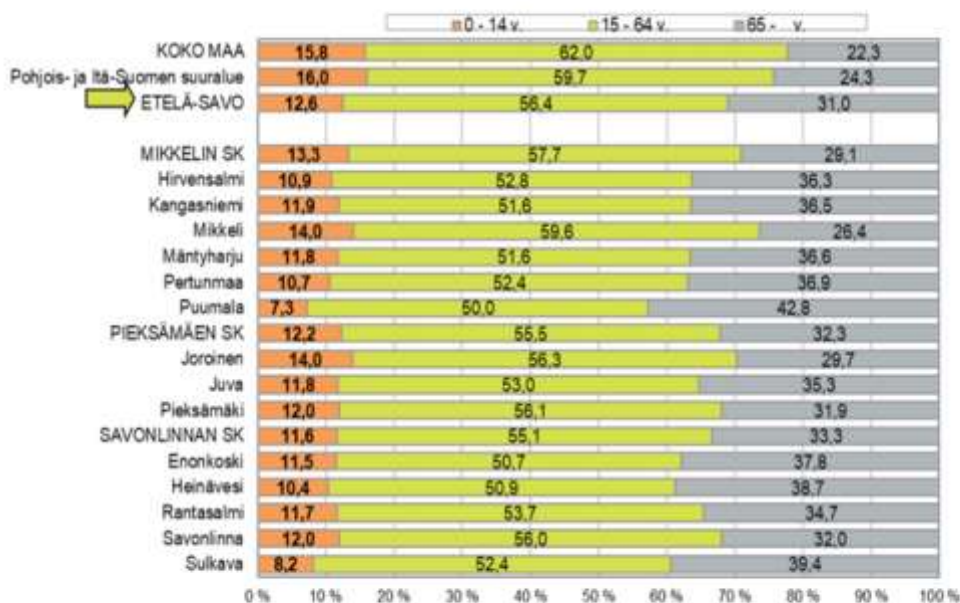
	2019	2020	2025	2030	2035	2040
Elävänä syntyneet	174	169	152	143	139	135
Kuolleet	482	481	479	480	485	489
Luonnollinen väestönmuutos	-308	-312	-327	-337	-346	-354
Kuntaan muuttaneet	1318	1306	1263	1250	1214	1137
Kunnasta muuttaneet	1518	1494	1372	1285	1198	1075
Kokonaisnettomuutto	-200	-188	-109	-35	16	62
Väestön kokonaismuutos	-508	-500	-436	-372	-330	-292
Väestö 31.12.	33102	32603	30266	28278	26557	25025

Väestöennuste 2019-2040: SAVONLINNAN

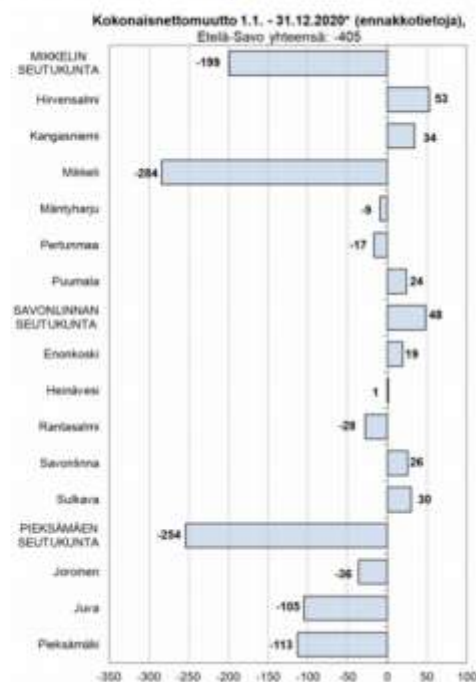

Väestö ikäryhmittäin, kunnittain ja seutukunnittain Etelä-Savossa, %-osuudet 31.12.2019, 1.1.2020 aluejako

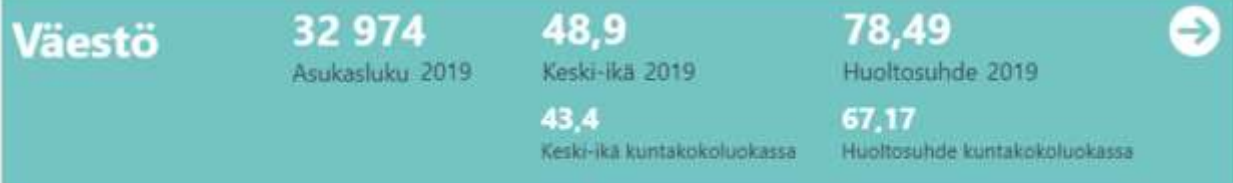
Lähde: Tilastokeskus

Kokonaisnettomuutto kunnittain ja seutukunnittain Etelä-Savossa 1.1. - 31.12.2020

Lähde: Tilastokeskus, 1.1.2020 aluejako

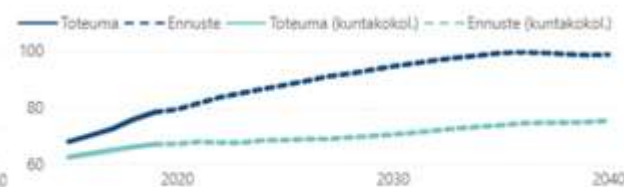
Etelä-Savon
maakuntaliitto
päivitetty: 21.1.2021 / jk

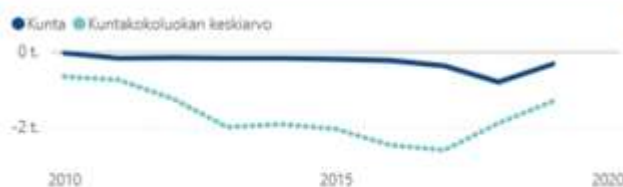
Asukasluku

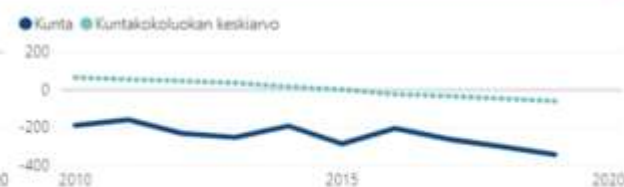
Huoltosuhte

Kuntien välinen nettomuutto

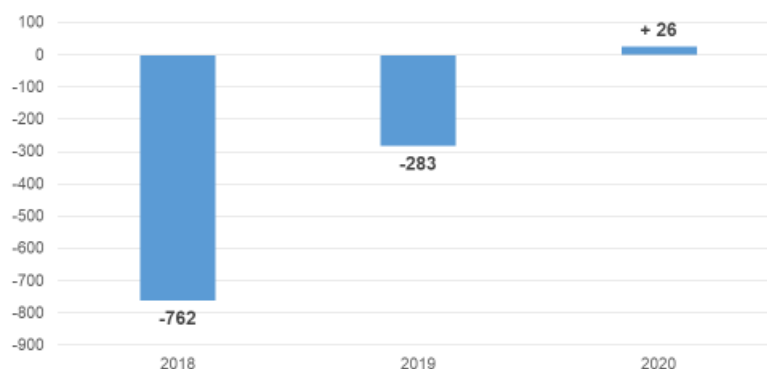

Luonnollinen väestönlisäys

Savonlinnan muuttotase

Savonlinnan kaupunki

8.3.2021

2

Koulutus

Koulutus on yksilön keskeinen hyvinvoinnin resurssi. Koulutus vähentää mm. työttömyyden riskiä. Koulutustasoa pidetään laajasti väestöä kuvaavana hyvinvointitekijänä. Ammatillinen osaaminen ja korkea koulutustaso parantavat kunnan kilpailukykyä ja lisäävät osaavaa työvoimaa ja innovaatiokykyä.

Väestön koulutusrakenne Etelä-Savossa seutukunnittain ja kunnittain 2019 (15 vuotta täyttänyt väestö)

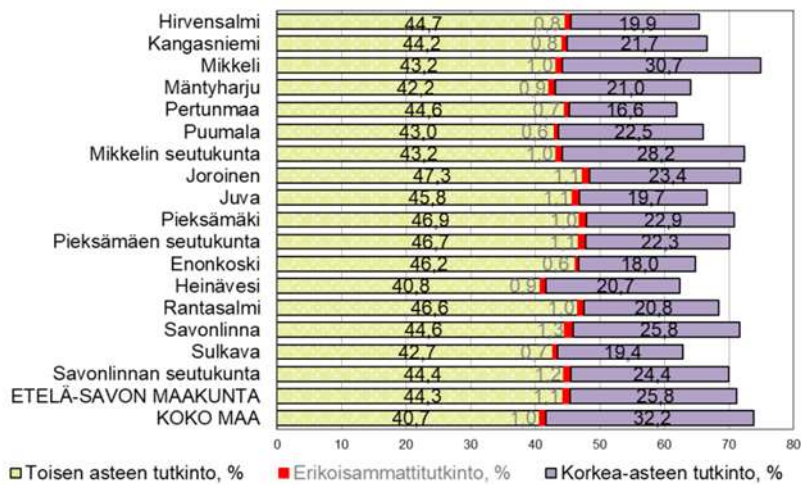
Alue	15 vuotta täyttänyt väestö	Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa	Ei perusasteen jälkeistä tutkintoa, %	Tutkinnon suorittaneet	Tutkinnon suorittaneet, %	Toisen asteen tutkinto	Toisen asteen tutkinto, %	Erikoisammattitutkinto	Erikoisammattitutkinto, o. %	Korkeasteen tutkinto	Korkeasteen tutkinto, %	*) Koulutustaso (VKTM-indeksi)
Hirvensalmi	1 904	659	35	1 245	65,4	852	44,7	15	0,8	378	19,9	279
Kangasniemi	4 718	1 571	33	3 147	66,7	2 085	44,2	36	0,8	1 026	21,7	291
Mikkeli	45 678	11 481	25	34 197	74,9	19 720	43,2	470	1,0	14 007	30,7	365
Mäntyharju	5 109	1 835	36	3 274	64,1	2 154	42,2	47	0,9	1 073	21,0	282
Pertunmaa	1 510	576	38	934	61,9	674	44,6	10	0,7	250	16,6	253
Puumala	1 995	678	34	1 317	66,0	857	43,0	11	0,6	449	22,5	292
Mikkelin seutukunta	60 914	16 800	28	44 114	72,4	26 342	43,2	589	1,0	17 183	28,2	
Joroinen	4 102	1 157	28	2 945	71,8	1 939	47,3	45	1,1	961	23,4	317
Juva	5 397	1 803	33	3 594	66,6	2 473	45,8	59	1,1	1 062	19,7	288
Pieksämäki	15 569	4 543	29	11 026	70,8	7 302	46,9	162	1,0	3 562	22,9	307
Pieksämäen seutukunta	25 068	7 503	30	17 565	70,1	11 714	46,7	266	1,1	5 585	22,3	
Enonkoski	1 205	424	35	781	64,8	557	46,2	7	0,6	217	18,0	273
Heinävesi	2 916	1 094	38	1 822	62,5	1 190	40,8	27	0,9	605	20,7	272
Rantasalmi	3 031	961	32	2 070	68,3	1 411	46,6	30	1,0	629	20,8	297
Savonlinna	29 026	8 233	28	20 793	71,6	12 942	44,6	375	1,3	7 476	25,8	330
Sulkava	2 288	852	37	1 436	62,8	976	42,7	17	0,7	443	19,4	268
Savonlinnan seutukunta	38 466	11 564	30	26 902	69,9	17 076	44,4	456	1,2	9 370	24,4	
ETELÄ-SAVON MAAKUNTA KOKO MAA	124 448	35 867	29	88 581	71,2	55 132	44,3	1 311	1,1	32 138	25,8	328
	4 654 256	1 218 869	26	3 435 387	73,8	1 892 281	40,7	44 372	1,0	1 498 734	32,2	380

*) Väestön koulutustasoa mitataan perusasteen jälkeen suoritettujen korkeimman koulutuksen keskimääräisellä pituudella henkeä kohti. Esimerkiksi koulutustasoluku 246 osoittaa, että teoreettinen koulutusaika henkeä kohti on 2,5 vuotta peruskoulun suorittamisen jälkeen. Väestön koulutustasoa laskettaessa perusjoukkona käytetään 20 vuotta täyttäneitä väestöä. Näin siksi että monen alle 20-vuotiaan koulutus on vielä kesken.

Lähde: Väestön koulutusrakenne, Tilastokeskus, 1.1.2020 aluejako

Väestön koulutusaste Etelä-Savossa seutukunnittain ja kunnittain 2019

(15 vuotta täyttänyt väestö)

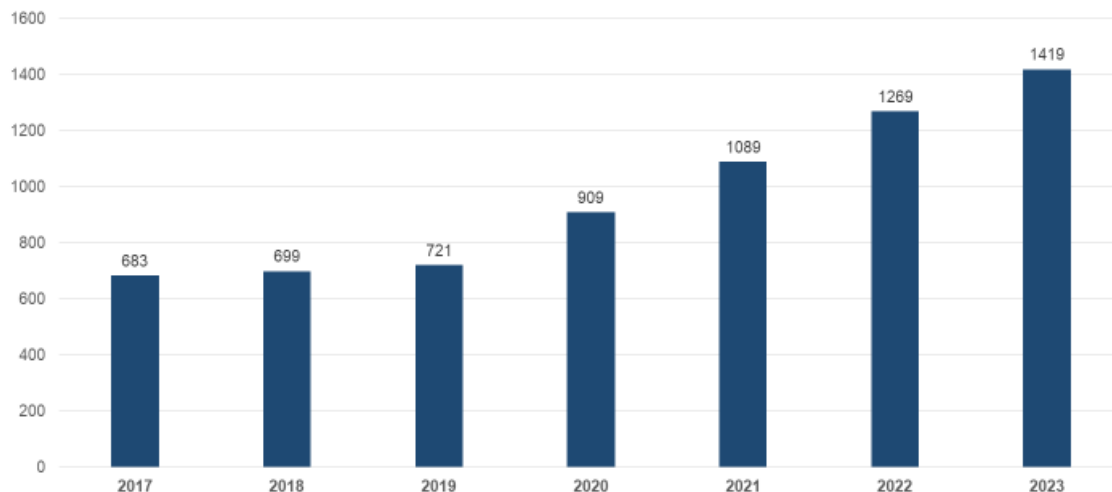

Lähde: Väestön koulutus rakenne, Tilastokeskus, 1.1.2020 aluejako

Työikäisen väestön koulutustaso Savonlinnassa on alempi kuin koko maassa keskimäärin. Tutkinnon suorittaneita Savonlinnassa on 71,6 prosenttia 15 vuotta täyttäneistä, kun koko maassa luku on 73,8 prosenttia.

Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu Xamkin Savonlinnan kampuksen opiskelijamäärä

Savonlinnan kaupunki

8.3.2021

1

Talous

Kunnan tasapainoinen talous kuvaa kunnan julkistalouden tilannetta. On selvää, että velkaantunut kunta joutuu uhraamaan menostaan suuremman osuuden velanhoitoon kuin vähemmän velkaantunut. Velkataakka heikentää kykyä tehdä investointeja ja järjestää eri palveluja. Tulee kuitenkin erottaa, että

kunnan ja kuntalaisten talous ovat eri asioita, vaikka ne verotulojen kautta liittyvät toisiinsa.

Tilinpäätös v.2019, kaupunginjohtajan katsauksesta:

"Savonlinnan kaupungin tilinpäätös on 6 miljoonaa euroa alijäämäinen vuodelta 2019. Taseeseen on nyt kertynyt alijäämiä yhteensä 9,7 miljoonaa euroa. Alijäämät on kuntalain mukaisesti katettava tämän ja seuraavan tilinpäätösvuoden aikana. Myönteistä kaupungin taloudessa oli konsernivelkojen lasku ja se, että mm. aiempina vuosina lisää ostettujen Suur-Savon Sähkön osakkeiden osinkotuoton ja muiden tuottojen ansiosta rahoitustuotot ovat ylijäämäiset. Kaupungin omavaraisuus- ja velkaantumistaso onkin melkoisen hyvä, mutta ongelmana on käyttötalouden vakava alijäämäkierre. Hyvää oli myös se, että kaikki toimialat ja myös Sosteri pysyivät annetuissa budjettiraameissa.

Kaupungin talous oli vielä vuonna 2017 ylijäämäinen ja taseessa oli puskuriylijäämää, koska edellisellä valtuustokaudella toteutettiin noin 20 miljoonan euron tasapainotusohjelma. Sen avulla tehostettiin toimintaa, leikattiin menoja sekä panostettiin elinkeinoelämän kehittämiseen tulopohjaa vahvistamaan.

Vuodesta 2018 talous lähti kuitenkin uudelleen alijäämäkierteeseen. Pääsyinä olivat: liian suuret sosiaali- ja terveystaloudet kantokykyyn nähden, verojen alentaminen ilman että tehtiin kouluverkkoon rakenteellisia lakkautuspäätöksiä 1,5 miljoonalla eurolla sekä valtuuston päättämät menojen lisäykset.

Kaupungilla on menossa uusi talouden tasapainotusohjelma toimintaa tehostamalla ja elinkeinoelämän kehittämiseen panostamalla. Edelleen tehostetaan toimintaa, vaikka FCG:n analyysien pohjalta kaupungin oma toiminta on lähes kaikilta osin vertailukaupunkeihin verrattuna tehokkainta. Sen sijaan sosiaali- ja terveystaloudet ovat noin 25 miljoonaa euroa kalliimmat palvelutarve- ja ikävakioitunakin verrattuna. Kouluverkkoon kohdistuu edelleen sopeuttamisen tarve, koska oppilasmäärät putoavat jo lähivuosina 300:lla oppilaalla.

Talouden tasapainottamisessa keskeistä on ollut kaupungin henkilöstön vähentäminen. Viime vuonnakin henkilöstön määrä väheni 34 työntekijällä. Vuosina 2013-2019 henkilöstömäärä on vähentynyt yli 200 työntekijällä. Henkilöstömenot olivat viime vuonna edellistä vuotta pienemmät noin 800.000 euroa."

Kaupungin talous

2. LAPSIPERHEIDEN JA LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINNIN EDISTÄMINEN

Kaupunginvaltuusto on 14.9.2020 § 61 kohdalla hyväksynyt Lasten ja nuorten maakunnallinen hyvinvointisuunnitelma 2019 - 2021; Savonlinnan kaupungin osuuden

THL kouluterveyskysely 2019: Savonlinnan kaupungin, 4.-5.-luokkien tulosten koontia

Perheiden hyvän arjen vahvistaminen

Monilla perheillä on hankaluuksia lasten arjentaitojen opettamisessa ja vahvistamisessa. Tuloksissa näkyy monilla oppilailla vähäiset yöunet, ruutuajan lisääntyminen, epäsäännöllinen ruokailurytmi, aamupalan syömättömyys ja liikunnan vähentyminen. Kaikilla näillä on suuri vaikutus lasten ja nuorten terveyteen, jotka näkyvät selvimmin univaikeuksina ja jatkuvana väsymyksenä. Savonlinnan 4. – 5. luokkalaisista 88,6 % ilmoitti olevansa vastaushetkellä elämänsä tyytyväisiä. Se on miltei valtakunnan keskitasoa (koko maa 89,7%). Tässä (kuten muissakin indikaattoreissa) on kuitenkin merkittävää vaihtelua eri koulujemme välillä.

Savonlinnalaisista 4.-5. luokkalaisista 78,6 % ilmoitti pitävänsä koulunkäynnistä. Tämä on hivenen valtakunnallista keskiarvoa korkeampi (koko maa 77,0%), mutta jälleen kerran koulukohtaiset erot ovat erittäin suuret kaupunkimme sisällä. Jossain koulussamme jopa 95 % vastaajista ilmoitti pitävänsä koulunkäynnistä 4. – 5 luokkalaisten ikäluokasta.

Vaikka suurin osa oppilaistamme pitää koulunkäynnistä, niin kovin innostuneita he eivät ole. 38,8 % vastaajista kokee koulutyön innostavana ja koulustressiä kertoo kokevansa 32,1 % oppilaistamme. Valtakunnallisesti 4.-5. luokkalaiset kokevat kuitenkin koulun vielä vähemmän innostavana (35,3 %) ja vastaavasti koulustressiä koetaan enemmän, kuin meillä Savonlinnassa (koko maa 36,7% .)

Luokkatilanteet koetaan rauhallisemmiksi kuin keskimäärin koko maassa (SLN 38,8 %, koko maa 27,6%). Toisaalta kysymykseen ”Luokassa usein rauhallista” oli siis vastannut myöntävästi 38,8 % → 61,2 % ei koe luokkatilannetta rauhalliseksi!

Oppilaat kokevat myös opettajien olevan kiinnostuneita siitä, mitä heille kuuluu. Tämä oli meillä Savonlinnassa peräti 10 % yksikköä suurempi kuin koko muun maan vastauksissa. Tosin tässäkin indikaattorissa kaupunkimme sisällä on suurta vaihtelua koulujen välillä. Yhdessä kaupunkimme koulussa vastaus oli 30 prosenttiyksikköä myönteisempi kuin koko muussa maassa.

Savonlinnan 4. – 5. luokkalaisista 27,7 % ei syö aamupalaa joka päivä. Koko maan vastaava prosenttiluku on 25,9%. Kysymykseen ”Syö pääruokaa kouluruualla kaikkina koulupäivinä” vastasivat savonlinnalaiset 79,8 % (muu maa 78 %). Vaikka prosenttiluku on vielä hyvä, on useilla kouluilla kiinnitetty huomiota hyvinkin pieniin annoskokoihin jo alaluokilla.

”Liikkuu vähintään tunnin päivässä” kysymykseen oppilaamme ovat vastanneet 37,5 % . Muun maan ”liikunnallisuus” on kaksi prosenttiyksikköä korkeampi.

Savonlinnalaiset 4.-5. luokkalaiset kokevat, että heillä on hyvä keskusteluyhteys vanhempiensa kanssa (Sln 65,9%, muu maa 61,7%). Toisaalta kysymykseen ”Perheillä on riittävästi yhteistä aikaa” oli Savonlinnalaisten vastaus 7,4 prosenttiyksikköä alhaisempi, kuin muun maan. (Sln 58,0 % , muu maa 65,4%)

Kiusaamisen ennaltaehkäisy

Kyselyn mukaan koulukiusaaminen on Savonlinnassa valtakunnallisella tasolla tai jopa alle 2019 kyselyssä ja laskusuunnassa. Kiusaamiseen puuttuminen koetaan myös tehokkaana.

”Ei ole kiusattu lainkaan lukukauden aikana”		
	2017	2019
Savonlinna 4. – 5.luokkalaiset	62,6 %	72,0 %
Muu maa 4.-5. luokkalaiset	65,4 %	65,7 %
”Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa”		

	2017	2019
Savonlinna 4. – 5.luokkalaiset	8,1 %	5,1 %
Muu maa 4.-5. luokkalaiset	7,3 %	7,1 %
”Koulukiusaaminen loppunut tai vähentynyt kertomisen jälkeen”		
	2017	2019
Savonlinna 4. – 5.luokkalaiset	69,2 %	71,7 %
Muu maa 4.-5. luokkalaiset	62,7 %	63,6 %

Häirintä ja väkivaltakokemuksia on hivenen alle valtakunnan keskitason (Sln 11,2 %, muu maa 12,3 %). Tässä indikaattorissa jälleen suurta vaihtelua koulujemme välillä.

Ainoastaan syrjivä kiusaaminen on Savonlinnassa yleisempää kuin keskimäärin koko maassa. Syrjivää kiusaamista ilmoitti kokeneensa koulussa tai vapaa-ajalla 24,7 %, kun koko maan keskiarvo oli 20,2 %. Tulos on peräisin 2017 kyselystä, koska vastaavaa kysymystä ei ollut 2019 kyselyssä. Syrjivää kiusaamista vapaa-ajalla / somemaailmassa lienee nykyisinkin paljon, koska näitä kouluajan ulkopuolella tapahtuneita kiusaamistapahtumia on selvitettävä myös koulussa, koska vaikuttavat oppilaiden välisiin suhteisiin.

Savonlinna kouluissa välitunnit koetaan virkistävinä. Välitunnit eivät pelota. Miltei kaikki kyselyyn vastanneet ilmoittivat, että heillä on vähintään yksi hyvä kaveri.

Nuorten syrjäytymisen ehkäisy

Kouluterveyskyselyssä ei suorasti ollut kysymyksiä tämän otsikon alle, mutta useat muut kysymykset sivuavat aihetta ja kertovat oppilaidemme tilanteesta. Suurimmalla osalla oppilaistamme kyselyn perusteella menee hyvin – maan keskiarvoa paremmin. On kuitenkin useita kysymyksiä, joiden avulla voidaan asioita miettiä toisestakin näkökulmasta: Esimerkiksi savonlinnalaisista 4.-5. luokkalaisista 78,6 % ilmoitti pitävänsä koulunkäynnistä. Se on hieno tulos, mutta toisaalta kouluissamme joka viides oppilas ei pidä koulun käynnistä. Vastaavia tulkintoja voidaan tehdä useista kysymyksistä, joten syrjäytymisen ehkäisyyn on kiinnitettävä jatkossa huomioita.

Nuorten ehkäisevä päihdetyö

THL:n kyselyssä v 2017 ja 2019 4. – 5. luokkalaisilta kysyttiin tupakkatuotteiden kokeilua. Muiden päihteiden käyttöä ei kysytty. Savonlinnalaisista 4. – 5. luokkalaisista 5,3 % oli kokeillut vähintään kerran tupakkaa, sähkötupakkaa tai nuuskaa. Nuuskan käyttö oli harvinaisinta (1,5 % vastaajista vähintään kerran). Tupakkatuotteiden kokeilun keskiarvo oli koko maan keskiarvossa tai hieman yli. Tässä kuitenkin koulukohtaiset erot olivat jälleen huomattavat.

Nuorten osallisuuden lisääminen

4. – 5. luokkalaisten osallisuutta kysyttiin v.2017 monissa eri viiteryhmissä. Vuoden 2019 kyselyyn kysymyksiä oli vähennetty koskemaan vain kouluyhteisöä. Kaiken kaikkiaan 4. – 5. luokkalaiset savonlinnalaiset kokevat olevansa tärkeä osa mitä tahansa viitekehystään keskimääräisellä tasolla verrattuna koko maahan. Koulu on onnistunut oppilaidensa osallistamisen tunteessa, koska koulua koskevissa viiteryhmissä oppilaidemme vastaukset olivat koko maan keskiarvon yläpuolella.

Myös kokemus siitä, että on päässyt osallistumaan koulun toiminnan suunnitteluun on kaikissa osakysymyksissä maan keskiarvoa parempi ja useissa kysymyksissä parannusta on myös omista kahden vuoden takaisista vastauksista.

Kouluterveyskysely 2019: yhtenäiskoulujen tulosten analysointia, 8. - 9. - luokat

Perheiden hyvän arjen vahvistaminen

Monilla perheillä hankaluuksia lasten arjentaitojen opettamisessa ja vahvistamisessa. Tuloksissa näkyy vähäiset yöunet, ruutuajan lisääntyminen, epäsäännöllinen ruokailurytmi, aamupalan syömättömyys liikunnan ja muiden harrastusten vähyys. Kaikilla näillä vaikutus lasten ja nuorten

terveyteen, joka näkyy päänsärkyjen ja vatsakipujen lisääntymisenä, univaikeuksina, jatkuvana väsymyksenä, ahdistuneisuutena, masennusoireina ja koulu-uupumuksena.

Tarve murrosikäisten vanhempien tukiryhmille: ”Murkkuneuvola”-toiminta.

Kiusaamisen ennaltaehkäisy

Koulukiusaaminen on Savonlinnassa valtakunnallisella tasolla ja se ei ole lisääntynyt

Nuorten syrjäytymisen ehkäisy

Nuorille pitää olla ehdottomasti asuinalueella kiinnostavaa vapaa-ajan toimintaa ja mielekkäitä harrastuksia. Nuoristilat koetaan tärkeäksi kokoontumispaikoksi. Harrastuksia myös niille, jotka eivät ole seuratoiminnassa mukana. Taajama-alueilla vapaa-ajan ohjatun tekemisen ja kokoontumispaikkojen merkitys entisestään lisääntynyt. Polarisaatio näkyy: Haja-asutusalueilta lähtee paras joukko pois ja jäljellä jäävä joukko syrjäytymisvaarassa. Kaupungin sisällä keskustaajama nähdään houkuttavana. Tukea vanhemmuuteen tarvitaan.

Ryhmäytymiseen yläkouluun siirryttäessä on kiinnitettävä erityistä huomiota. Tarvitaan lisäksi perhetyötä ja kouluille riittävä määrä oppilashuoltopalveluja. Mielenterveyspalveluita tulisi tarjota yläkouluikäisille nuorille taajamissa, koska välimatkojen vuoksi kaupungissa tarjottavat palvelut eivät ole kaikkien nuorten saavutettavissa.

Joustavia pienryhmiä tarvitaan yläkouluihin. Kouluakäymättömien nuorten määrä kasvaa meillä ja valtakunnallisesti ja opetushenkilöstö tarvitsee koulutusta näiden vaativan erityisen tuen oppilaiden kohtaamiselle ja tukemiselle. Yhteinen toimintasuunnitelma kouluakäymättömien nuorten opetuksen järjestämisestä ja arvioinnista tarvitaan koulutoimelle.

Nuorten ehkäisevä päihdetyö

Päihteiden käytössä alueellisia eroja kaupungin sisällä. Nuorten päiväkännit ja kannabiskokeilut ovat yleistyneet. Nuorten päihdemyönteisyys on lisääntynyt. Varsinkin suhtautuminen kannabikseen ja muihin huumausaineisiin. Hubu-tunnit koetaan tärkeinä ja niitä toivotaan jatkettavan.

Nuorten osallisuuden lisääminen

Nuorten osallisuuden ja osallistumisen ja vaikutusmahdollisuuksien lisääminen edelleen, vaikka nämä tulokset ovat kouluterveyskyselyissä varsin hyvät valtakunnallisesti. Kouluissa vaikutusmahdollisuuksia on ja niitä kehitetään edelleen. Nuorisovaltuuston toimintatapaa ja hallintotapaa pitäisi edelleen kehittää ja saada toimintaan jatkuvuutta.

HYVINVOINTIIN LIITTYVÄ SEURANTATIEDO	LUOKKA-ASTE	SLN %	E-S %	KOKO MAA %
Tyytyväinen elämäänsä (KTK)	4 -5 lk	88,7	89,1	89,5
	8-9 lk	72,8	74,8	75,2
	lukio	77,3	77,1	74,5
	amm	83,3	76,8	76,1
Keskusteluvaikeuksia vanhempien kanssa (KTK)	4 -5 lk	1,8	2,5	2,3
	8-9 lk	6,3	5,9	6,6
	lukio	4,7	3,6	5,1
	amm	3,1	5,7	6,1
Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa(KTK)	8-9 lk	14,0	10,4	9,6
	lukio	12,4	15,2	17,8
	amm	27,7	28,7	26,9
Raittius (KTK)	8-9 lk	50,8	58,2	60,7
	lukio	36,0	33,3	34,9
	amm	29,5	27,0	28,6
Elämään tyytyväisyys (elämällä tarkoitus/päämäärä) (KTK)	8-9 lk	66,8	68,3	69,7

	lukio	76,1	71,7	69,7
	amm	78,0	72,5	70,6
Tupakointi päivittäin (KTK)	4 -5 lk	4,2	5,1	4,6
	8-9 lk	11,3	8,5	5,6
	lukio	5,6	3,8	2,8
	amm	17,6	20,4	18,5
Ylipaino (SotkaNET)	8-9 lk	16,3	16,5	16,9
	lukio	18,4	18,0	15,9
	amm	25,8	24,5	25,2
Tuntee itsensä yksinäiseksi(KTK)	4 -5 lk	2,2	3,4	3,4
	8-9 lk	10,8	10,1	10,7
	lukio	11,1	10,7	11,7
	amm	7,5	10,3	10,9
Vähintään tunnin päivässä liikkuvat(Sotkanet)	4 -5 lk	36,5	39,8	39,5
	8-9 lk	19,7	20,8	21,9
	lukio	15,6	14,0	13,9
	amm	19,5	16,5	15
Kokee terveytensä keskinkert./huonoksi (KTK)	4 -5 lk	9,6	10,3	9,0
	8-9 lk	22,4	22,5	20,9
	lukio	22,1	20,8	21,2
	amm	18,3	22,5	23,2
Vanhempien saama tuki (En jaks) 1/2020 käyttänyt palvelua 240 vanhempaa				
Lastensuojelu 0-17 v sijoitus %/ ikäväestö (Sotkanet)		1,6	1,6	1,3
(KTK=kouluterveyskysely 2019) (Sotkanet=tilastotietoja suomalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista) amm = ammatillinen E-S = Etelä-Savo				

Lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointityön painopisteet ja valtuuston asettamat tavoitteet:

1. Lapsiperheiden kohtaamispaikkatoiminnan edelleen kehittäminen yhteistyössä Sosterin ja kolmannen sektorin kanssa. Nuorten kohtaamispaikkatoiminnan käynnistäminen yhteistyössä Sosterin ja kolmannen sektorin kanssa.
2. Perheiden hyvän arjen vahvistaminen.
3. Lapsivaikutusten arvioinnin kehittäminen kunnallisessa päätöksenteossa.
4. Kiusaamisen ennaltaehkäisy varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa
5. Nuorten syrjäytymisen ennaltaehkäisy
6. Nuorten ehkäisevä päihdetyö
7. Nuorten osallisuuden lisääminen
8. Ankkuritoiminta

Savonlinnalaisten lasten ja nuorten hyvinvoinnin nykytila

Savonlinnalaisten lapsiperheiden, lasten ja nuorten hyvinvoinnin nykytila

1. Lapsiperheiden kohtaamispaikkatoiminnan edelleen kehittäminen yhteistyössä Sosterin ja kolmannen sektorin kanssa. Nuorten kohtaamispaikkatoiminnan käynnistäminen yhteistyössä Sosterin ja kolmannen sektorin kanssa.

Lapsiperheiden kohtaamispaikkatoiminnan sisältöä on kehitetty yhteistyössä Sosterin ja kolmannen sektorin kanssa. Toiminta on ollut erittäin suosittua ja kävijämäärät avoimessa päiväkodissa kasvoivat noin 20%:lla syksyllä 2019.

Korona-ajan myötä popUp-tilaisuuksia ja perheilloja on jouduttu perumaan, osa illoista on korvattu virtuaalisella toiminnalla.

Nuorten kohtaamispaikkatoiminta ei ole käynnistynyt.

2. Perheiden hyvän arjen vahvistaminen

Perheiden hyvinvointia on tuettu laajasti käytössä olevin eri toimenpitein. Pääsääntöisesti alueen perheet voivat verraten hyvin. Kartoitusten perusteella hyvinvointiin liittyen on havaittu seuraavia ilmiöitä:

2.1. Huoltajat tarvitsevat tukea omaan vanhemmuuteensa, arjesta selviämiseen sekä lasten arjen taitojen opettamisessa ja vahvistamisessa.

- vanhempien kasvatusauktoriteetin väheneminen ("Lapsi perheen vallankahvassa")
- arkipäivä on hukassa, tosin korona-aika on mahdollistanut pysähtymisen kotiin ja on saatu myös paljon hyviä muutoksia aikaan perheissä
- väsymys ja jaksamattomuus
- tietokonepelit hallitsevat yhä enenevässä määrin haitallisesti lasten elämässä
- lasten turvallisen kasvun peruskolmiossa - liikunnassa, riittävässä levossa/yöunissa sekä säännöllisessä ruokailurytmissä - on korjattavaa

2.2. Huoltajien erot ja parisuhteiden ristiriidat

- ilmiönä alle 3- vuotiaiden lasten perheissä tapahtuvat huoltajien erot

2.3. Perheiden taloudelliset vaikeudet

2.4. Perhepalvelukeskuksen tutkimuksiin pitkät odotusajat, lapset/perheet joutuvat odottamaan kohtuuttoman kauan

Perheiden hyvää arkea on vahvistettu varhaisen puuttumisen ja tukemisen avulla. Varhainen puuttuminen toteutuu lapsen/oppilaan oppimiseen liittyvissä pulmissa ja arjen taitoihin/elämän hallintaan liittyvissä kysymyksissä sekä myös perheiden arjen sujumisessa.

Varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja Sosterissa on käytössä seuraavia menetelmiä:

- + lapsen varhaiskasvatuksen suunnitelma – keskustelut huoltajien kanssa
- + Lapset puheeksi – menetelmäkeskustelut huoltajien kanssa
- + varhaiskasvatuksen perhetyö, jossa työntekijä työskentelee perheessä, covid-19 hankerahalla on palkattu yksi työntekijä lisää
- + vanhempainvartit ja oppilaskohtaiset arviointikeskustelut
- + itsestä huolehtiminen ja arjen taidot kaikkien koulujen yhteisenä painopistealueena
- + koulupsykologien laatiman keskittymisvaikeuden selvittämismallin käyttäminen arjen hallinnassa
- + kolmiportainen tuki ja oppilashuollolliset toimenpiteet
- + lasten ja nuorten ohjaaminen avun pariin Sosterin Lasten ja nuorten palveluluukun ja sähköisten omatoimipalveluiden kautta
- + äitiysneuvolan terveydenhoitajan ja neuvolan perhetyöntekijän kotikäynti ensisynnyttäjän luokse raskausviikolla 32
- +neuvolassa tarjolla perhetyötä kaikille perheille, kotikäyntejä tehty koronatilanteesta huolimatta lähes koko ajan

+normaalit ikäkausitarkastukset neuvolassa, koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa ovat toteutuneet, huomioitu ryhmätoimintojen tauko ja perheille annettu yksilöohjausta tarpeen mukaan.

+lapsiperheiden kotipalvelua saatavissa, työntekijämäärää lisätty vuoden 2021 alusta
+ eroauttaminen on käynnistynyt

- korona-aika on vaikeuttanut huoltajien tapaamista fyysisesti ja tilalla on käytetty uusia sähköisiä menetelmiä
- Sosterin lastenneuvolan ryhmämuotoiset palvelut ovat olleet tauolla korona-aikana
- yksilökohtaista oppilashuoltoa pitäisi ottaa enemmän arkikäyttöön
- päiväkotit/koulukuntoisuuden selvittämismallin kehittäminen jatkossa

3. Lapsivaikutusten arvioinnin kehittäminen kunnallisessa päätöksenteossa.

Lapsivaikutusten arviointimallia ei ole vielä laadittu.

4. Kiusaamisen ennaltaehkäisy varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa

Kiusaamista ennaltaehkäistään ja siihen puututaan sekä varhaiskasvatuksessa että perusopetuksessa. Varhaiskasvatuksessa on käytössä Piki – toimintamalli (pienien lasten kiusaamisen ennaltaehkäisy) ja perusopetuksessa kiusaamisen vastainen toimintamalli KaMu(Kaikki mukaan).

5. Nuorten syrjäytymisen ennaltaehkäisy

Syrjäytymisvaarassa olevia nuoria on kaupungissamme. Kouluilla, nuorisotilatyössä ja jalkautuvassa nuorisotyössä on tunnistettu ko. nuoria. Heille on tarjolla palveluita ja heidät on pystytty ohjaamaan niihin.

- + nuorisotiloja on tarpeeksi ja nuoret käyvät niissä
- + jalkautuvan nuorisotyön kautta aikuisia on tarpeeksi nuorten ympärillä
- + koulunuorisotyön hanke covid -19, koulunuorisotyöntekijän palkkaaminen Mertalan koululle
- + nuorten moniammatillinen ohjaus- ja palveluverkosto Neppari on toiminnassa
- + etsivä nuorisotyö
- + oppimisen tukeminen kolmiportaisen tuen mukaisesti
- + sivistystoimen yhteinen poissaolojen seurantamalli
- + oppilashuoltotyö
- + oppilaskuntatoiminta
- suunniteltu toiminta koulujen kanssa tehtävästä yhteistyöstä (pienryhmät, teematunnit) peruuntuivat korona-aikana

6. Nuorten ehkäisevä päihdetyö

Aiemmin näkynyt julkinen päihteiden käyttö on vähentynyt. Päihteitä käytetään nyt koti/mökkibileissä. Päihdemyönteisyys sekä lääkeaineiden ja kannabiksen käyttö ovat lisääntyneet nuorten keskuudessa. Myös polarisoituminen on lisääntynyt.

11-12-vuotiaiden erilaiset päihdekokeilut tai huonossa seurassa liikkuminen sekä muuten epäasiallinen, holtiton käyttäytyminen yleisillä paikoilla on nähtävissä. Ilmiö näkyy sekä arkisin että viikonloppuisin. Myös yläkouluikäisten jengiytyminen koulujen pihoille ja kauppojen auloihin sekä humalahakuinen alkoholin käyttö herättävät huolta.

+ 6- luokkalaisten ehkäisevän päihdetyön tunnit ovat toteutuneet suunnitellusti, paitsi eivät Savonrannalla (Pidetään kerran vuodessa, syksyllä 2019 ollut Savonrannalla) ja Kerimäellä korona-ajan takia

+ 7-9- luokkalaisten päihdevalistus on toteutunut Hubu – tunteina

+ erityisesti 6-luokkalaisten kanssa on Mertalan koulussa tehty paljon töitä käyttäytymisen, sääntöjen noudattamisen sekä tunne- ja vuorovaikutustaitojen kanssa

- toisen asteen opiskelijoiden päihdevalistustunnit eivät toteutuneet

7. Nuorten osallisuuden lisääminen

Nuorisovaltuuston toimintaan on panostettu pitämällä valtuuston virkistyspäiviä ja uuden valtuuston leiripäivä.

Nuorisovaltuuston edustajat on nimetty kaupunginvaltuustoon, kaupunginhallitukseen, lautakuntiin sekä lapsi- ja perhepalvelut – työryhmään.

Nuoret ovat olleet aktiivisia ideoiden esilletuomisessa ja oman toiminnan kehittämisessä.

Valtuutetut ovat osallistuneet aiempaa aktiivisemmin eri toimielinten kokouksiin.

Nuorisovaltuuston edellisen kauden valtuutetut tekivät esittelyvideon toiminnastaan ja kiersivät esittelemässä sitä oppilaitoksissa.

Nuorille on laadittu kysely nuorten palveluista kevään 2021 aikana.

Kouluilla on oppilaskunta -ja tukioppilastoimintaa.

8. Ankkuritoiminta

Ankkuritoiminta on toteutunut suunnitelman mukaisesti lukuun ottamatta tiedottamista ja päihdevalistusta korona-ajasta johtuen.

+ keskustelut nuoren ja hänen lähipiirinsä kanssa

+ verkoston aktiivinen käyttäminen

+ oikean palvelun piiriin ohjaaminen

+ säännölliset viikkopalaverit lastensuojelun alkuarvioinnin kanssa

- ankkuritiimin tunnetuksi tekeminen, esim. vanhempainilloissa, ei ole toteutunut korona-ajasta johtuen

3. AKTIIVINEN TYÖLLISYYDEN JA ELINVOIMAISUUDEN EDISTÄMINEN, POSITIIVINEN TYÖPAIKKAKEHITYS

Työllistyminen on keskeinen hyvinvoinnin taustatekijä Suomessa, jota korostaa myös se, että tutkimusten mukaan työllistyminen on edelleenkin keskeisin suoja köyhyyttä vastaan. Työllisyys vaikuttaa luonnollisesti asukkaiden toimeentuloon ja vastaavasti koulutus antaa suojaa työttömyydelle.

Savonlinnan kaupungin työllisyystilanne on heikentynyt koronapandemian johdosta. Joulukuussa 2019 Savonlinnan työttömyysprosentti oli 12,1 kun joulukuussa 2020 työttömyysprosentti oli 16,8. Kaupungin KELAn työmarkkinatuen maksulista nousi vuodessa 16,9%.

Työttömyys vaikuttaa haitallisesti sekä terveyteen että hyvinvointiin. Tämä liittyy erityisesti pitkäaikaistyöttömyyteen. Selkein vaikutus työttömyydellä on henkilön toimeentuloon, ja pitkittyessään työttömyys lisää riskiä köyhyyteen. Työttömät voivat keskimäärin huonommin ja ovat sairaampia kuin työlliset.

Savonlinnan työllisyyspalveluissa alkaa maaliskuussa 2021 työllisyyden edistämisen kuntakokeilu, jossa TE palveluista siirtyy kunnan vastuulle kaikki alle 30 vuotiaat nuoret työn hakijat, kaikki vieraskieliset työnhakijat sekä kaikki KELAn työmarkkinaetuutta saavat työnhakijat. Yhteensä 1750 savonlinnalaista työnhakijaa. Kuntakokeilussa asiakkaiden työllistymisen esteet tutkitaan ja asiakas ohjataan näiden esteiden poistamiseen tähtääviin palveluihin. Kuntakokeilussa asiakkaiden hyvinvointia ja sen kehitystä mitataan Kykyviisarin avulla.

Kykyviisarin avulla TEM seuraa kuntakokeilun asiakkaiden hyvinvointia ja erityisesti hyvinvoinnin kasvua kuntakokeilun aikana, seuraavien indikaattorien avulla:

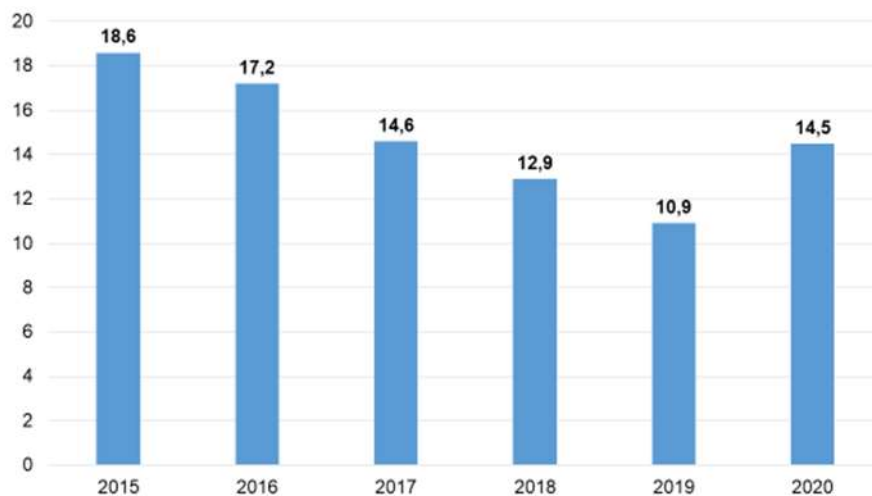
- Esitiedot (mm. ikä, sukupuoli)
- Hyvinvointi (mm. yleinen toimintakyky, koettu työkyky)
- Osallisuus (sosiaalinen toimintakyky ja sosiaalinen kanssakäyminen)
- Mieli (psykykinen toimintakyky)

- Arki (arjesta selviytyminen)
- Taidot (mm. kognitiivinen toimintakyky, osaaminen)
- Keho (fyysinen toimintakyky)
- Taustatiedot (mm. koulutustausta)
- Työ ja tulevaisuus (mm. työllisyystilanne, muutostoiveet)

Näistä saadaan jatkossa tietoa myös kaupungin hyvinvointikertomukseen.

Työllisyyspalveluissa on kaksi terveydenhoitajaa siten, että ovat 90% kaupungin palveluksessa ja 10% Itä-Savon sairaanhoitopiirin palveluksessa. Terveydenhoitajien työpanoksella on iso merkitys asiakkaiden hyvinvointiin. Asiakkaat ovat päässeet terveystietoihin aikaisempaa varhaisemmassa vaiheessa ja ovat saaneet palvelutarpeen mukaista palvelua ja hoitoa. Terveydenhoitajat työskentelevät kuntakokeilussa. Kuntakokeilussa on myös neljä sosiaalialan ammattilaisia. Kuntakokeilun erityisenä tavoitteena on nuorten työttömyyden vähentäminen sekä pitkäaikaistyöttömien aktivointi pois välityömarkkinoiden palkkatukikierteestä.

Työttömien osuus Savonlinnan työvoimasta 2015-2020

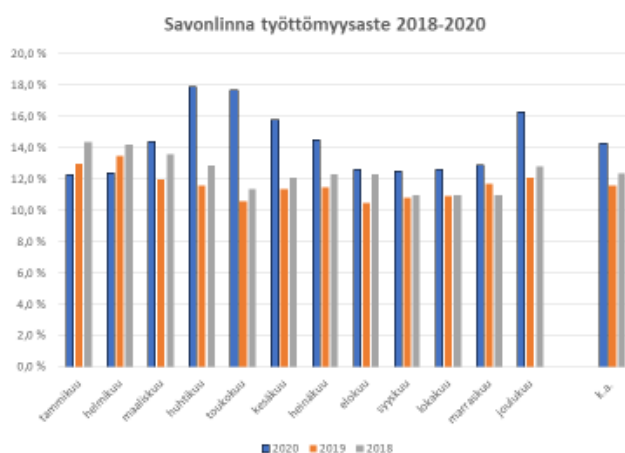
Alueellinen taulukko

TYÖTTÖMÄT TYÖNHAKIJAT JA AVOIMET TYÖPAIKAT KUNNITTAIN 2020 JOULUKUUN LOPUSSA
ELY-KESKUS: ETELÄ-SAVO

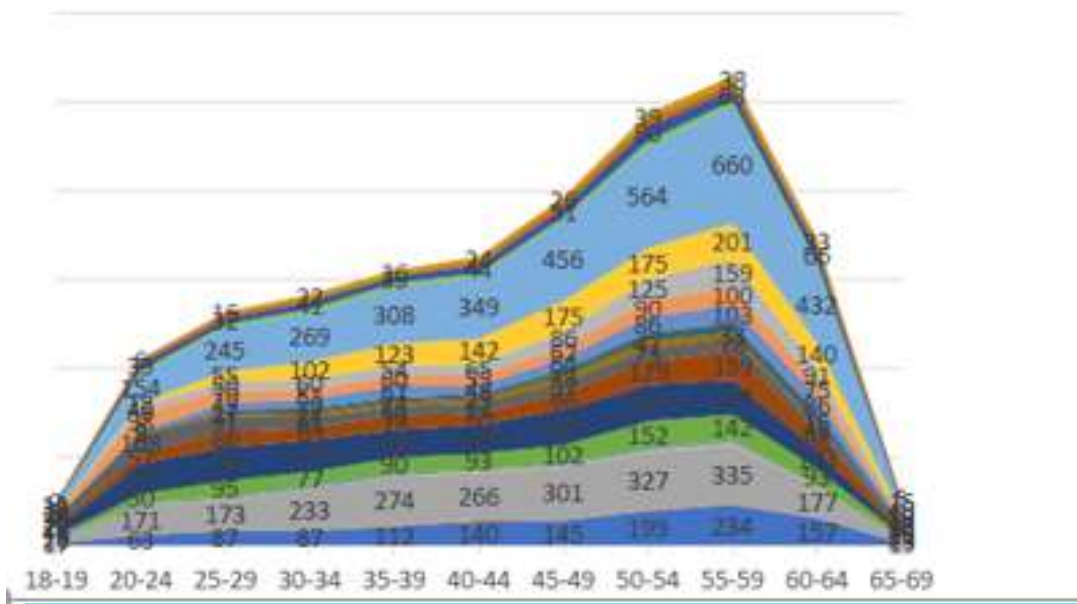
Kunta	Työvoima	Työttömät työnhakijat Osuus-% työvoimasta	Yhteensä	Miehet	Naiset	Alle 20- vuotiaat	Alle 25- vuotiaat	Yli 50- vuotiaat	Pitkäaik. työttömät	Vamm. ja pitkäaik. sairaat	Avoimet työ- paikat
Enonkoski	553	14,5	80	54	26	...	...	50	27	8	11
Heinävesi	1 246	15,6	194	122	72	0	9	108	61	44	39
Hirvensalmi	868	13,4	116	65	51	5	12	63	45	23	7
Joroinen	2 057	11,7	240	148	92	9	30	109	48	38	19
Juva	2 574	10,1	260	174	86	6	25	136	47	26	27
Kangasniemi	2 094	11,0	231	130	101	5	29	106	50	34	38
Mikkeli	24 497	12,1	2 974	1 809	1 165	91	404	1 158	820	505	455
Mäntyharju	2 295	12,4	284	152	132	7	21	148	88	52	57
Pertunmaa	698	10,6	74	41	33	...	...	37	24	20	11
Pieksämäki	7 371	11,7	859	561	298	37	114	367	176	155	141
Puumala	849	9,1	77	47	30	...	5	43	27	8	13
Rantasalmi	1 436	13,2	190	124	66	...	11	107	42	27	19
Savonlinna	14 273	16,8	2 405	1 509	896	59	268	1 104	594	267	317
Sulkava	975	15,3	149	103	46	6	12	76	46	24	9
Yhteensä	61 788	13,2	8 133	5 039	3 094	230	947	3 612	2 095	1 231	1 163

<https://www.temtyollisyyskatsaus.fi/graph/tkat/tkat.aspx?ssid=210205135225357&ely=06&lang=FI&link=22#>

Savonlinna työllisyys 2018-2020

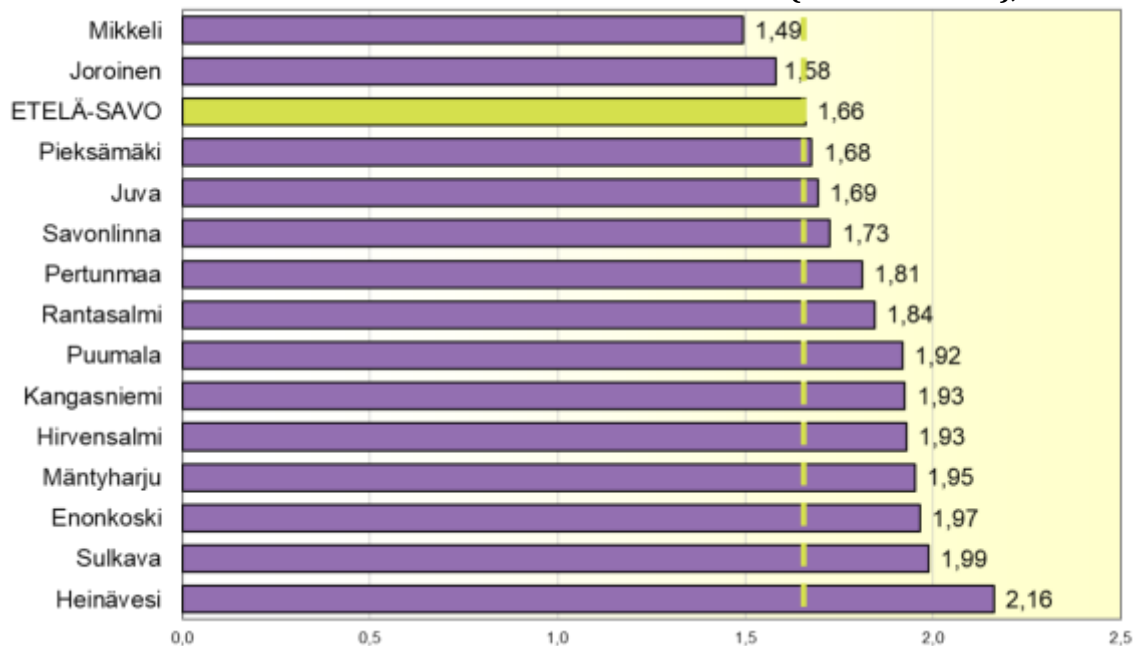

Työllisten ikärakenne Savonlinnan seutukunnassa 2017

- X Toimiala tuntematon
- U Kansainvälisten organisaatioiden ja toimielinten toiminta
- T Kotitalouksien toiminta työnantajina; kotitalouksien eriyttämätön toiminta tavaroiden ja palvelujen tuottamiseksi omaan käyttöön
- S Muu palvelutoiminta
- R Taiteet, viihde ja virkistyminen
- Q Terveys- ja sosiaalipalvelut
- P Koulutus
- O Julkinen hallinto ja menestyminen; paikallinen sosiaalivakuutus
- N Hallinto- ja tukipalvelutoiminta
- M Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta
- L Kiinteistöalan toiminta
- K Rahdus- ja vakuutuslaitokset
- J Informaatio ja viestintä
- I Majoitus- ja ravitsemustoiminta
- H Kuljetus ja varastointi
- G Tukku- ja vähittäiskauppa; moottoriajoneuvojen ja moottoripyöräkorjaus
- F Rakentaminen
- E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito
- D Sähkö-, kaasun- ja lämpöhuolto, jäähdytyslaitteiden toiminta
- C Teollisuus
- B Kattorakentaminen ja louhintat
- A Maatalous, metsätalous ja kalatalous

Taloudellinen huoltosuhde Etelä-Savossa kunnittain 2019 (ennakkotiedot),

Lähde: Tilastokeskus, työssäkäyntitilasto

4. IKÄÄNTYVÄN VÄESTÖN AKTIIVINEN JA TURVALLINEN ELINYMPÄRISTÖ

Ikääntyneiden näkökulmasta kaupungissa laadittiin vuosille 2019-2020 ikääntymispoliittinen strategian ja -suunnitelma, jossa kuvataan ikäihmisten palveluja ja niiden kehittämistä hyvinvointisuunnitelmaa tarkemmalla tasolla. Toimintakyvyn ylläpitämiseen ja psyykkisen hyvinvoinnin (yksinäisyyden vähentäminen) pyritään vaikuttamaan aktiivisesti laajentamalla ystävä- ja järjestötoimintaa sekä kehittämällä ikääntyneille sopivien liikuntareittien, -välineiden sekä julkisen liikenteen palvelujen määrää.

Palvelujen osalta toteutettu palvelurakenneuudistus näkyy indikaattoritiedoissa siten, että kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden määrä on strategiassa asetetun tavoitteen mukainen 92 % ja säännöllisen kotihoidon piirissä olevia oli 17 % tästä ikäluokasta. Tehostetussa palveluasumisessa olevien määrä on 6,7 %. Ikääntyneiden osalta Savonlinna on saavuttanut valtakunnallisen laatusuosituksen mukaiset tavoitteet, todetaan hyvinvointikertomuksessa. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarvetta kuvaavana indikaattoritietona voidaan pitää erikoissairaanhoidon avohoitokäyntien määrää. Erikoissairaanhoidon avohoitokäyntien määrä on jatkanut Savonlinnassa kasvuaan siten, että määrä oli 2287/1000 asukasta vuonna 2015 ja 2800/1000 asukasta vuonna 2018. Luku on maakunnan kuntien vertailussa korkein. Muiden Etelä-Savon kaupunkien vastaavat luvut vuonna 2018 olivat Mikkeliissä ja Pieksämäellä 1495 1000 asukasta kohden. (Etelä-Savon alueellinen hyvinvointikertomus 2018-2019).

Kaupunginvaltuuston hyväksymässä hyvinvointisuunnitelmassa v.2019-2021 painopistealueen tavoitteiksi asetettiin:

- Liukastumisien ja kaatumisten estäminen
- Sosiaalisen kanssakäymisen lisääminen
- Levähdyspenkit katujen varsille ja kauppaliikkeisiin
- Liikunta- ja kuntoilupuistoihin ikäihmisten liikuntavälineitä

- Selvitetään mahdollisuus ilmaisiin linja-automatkoihin
- Ikäihmisten ennaltaehkäisevät kotihoidon käynnit / palveluohjaus
- Ikäihmisten oikeusturvan toteutuminen

Liukastumisien ja kaatumisten estäminen

- Savonlinnan kaupunkiympäristössä on erityisesti ikäihmisillä haasteita liikkua turvallisesti talviaikana.
Liukastumisia voidaan välttää mm. tehostamalla jalkakäytävien hiekotusta, lisäämällä katuvalaistusta ja hankkimalla ikäihmisille liukuesteet. Liukastumisista aiheutuvat lonkka-ym, murtumat tulevat kaupungille lisääntyvinä erikoissairaanhoidon ja kuntoutushoidon kustannuksina huomattavasti kalliimmiksi kuin edellä luetellut ennalta ehkäisevät toimenpiteet puhumattakaan kaatumisonnettomuuksien ikäihmisille aiheutuvista inhimillisistä kärsimyksistä.
Tavoitteena pidettiin elämän laadun parantamista ikäihmisten toimintakykyä ylläpitävillä toimenpiteillä
Toimenpiteinä on talousarvioon varattu määräraha liukuesteiden hankkimiseen ikäihmisille. Liukuesteiden luovutus on käytännössä hoidettu Sosterin toimesta.

LIUKASTUMISTEN JA KAAATUMISTEN EHKÄISY

KOTIHOIDON KAAATUNEET	2019	2020
	204	105

Sosiaalisen kanssakäymisen lisääminen

Ikäihmisten toimintakykyyn ja psyykkiseen hyvinvointiin vaikuttaa yksinäisyys, jota tulisi torjua moninaisin keinoin.

29 % kotihoidon säännöllisistä asiakkaista ilmaisee tai viittaa kokevansa yksinäisyyttä. 4-9 /2019 arviointeja tehty 390 kpl. Keskiarvo on valtakunnallisesti 28 %. Osuus asiakkaista, joilla yksinäisyys on lisääntynyt 12 kk aikana (4/2019- 9/2020) on 31 %, arviointeja 115 kpl. Keskiarvo on valtakunnallisesti 20 %. (NHG, Kotihoidon vertaiskehittäminen 2020)

Levähdyspenkit katujen varsille ja kauppaliikkeisiin

Ikäihmisten kaupungilla liikkumisen ja kauppaliikkeissä asioimisen helpottamiseksi vanhusneuvosto on esittänyt levähdyspenkkejä.

Levähdyspenkkejä on sijoitettuna eri puolille kaupunkia ja niitä löytyy vielä lisää sijoitettavaksi toivottaviin paikkoihin.

Ikäihmisten ennaltaehkäisevät kotihoidon käynnit / palveluohjaus

Sosterin kotihoito tekee EHKO -käyntejä 80 vuotta täyttäneille kotona asuville ikäihmisille.

Tavoitteena ikäihmisten palvelutarpeen kartoitus ja palveluohjaus Sosterin tarjoamiin tai yksityisiltä palveluntuottajilta saataviin palveluihin

Toiminta on jatkunut Sosterin toimesta myös vuosina 2019-2020. Pääkirjastossa toimivan Nestorin neuvontapalvelun sekä Enonkoskella, Kerimäellä, Punkaharjulla ja Savonrannalla toimivien neuvontapisteiden toimintaa on kehitetty.

IKÄIHMISTEN ENNALTAEHKÄISEVÄT KOTIHOIDON KÄYNNIT / PALVELUOHJAUS

	2019	2020
Palvelutarpeen arviointikäynnit	1184	553
Nestori käynnit	75	14
HUOLI ilmoitukset	99	199

Sosterin tilastot/ Tuula Joronen

KOTIHOIDON KÄYNNIT SAVONLINNASSA 2019 -2020 (SIVU 30)

2019	2020
442 774	407 341

Sosterin tilastot/Tuula Joronen

KOTIHOIDON KÄYNNIT ALUEITTAIN (SIVU 30)

ALUEET	2019	2020
Savonlinna Keskusta 1	85 272	74 206
Savonlinna Keskusta 2	47 443	30 499
Savonlinna Itä	86 851	95 155
Savonlinna Länsi	67 419	73 970
Kerimäki	89 655	73 057
Punkaharju	54 137	47 233
Savonranta	11 997	13 221
YHTEENSÄ	442 774	407 341

SAVONLINNA KOTIHOITO ASIAKASMÄÄRÄ

	2019		2020	
ALUEET	SÄÄNNÖLLISET ASIAKKAAT	TILAPÄISET ASIAKKAAT	SÄÄNNÖLLISET ASIAKKAAT	TILAPÄISET ASIAKKAAT

Savonlinna Keskusta 1	138	127	136	73
Savonlinna Keskusta 2	85	80	80	31
Savonlinna Itä	146	126	133	64
Savonlinna Länsi	129	122	118	94
Kerimäki	140	80	131	75
Punkaharju	61	51	59	33
Savonranta	30	18	27	22
YHTEENSÄ	729	604	684	392

Sosterin tilastot/Tuula Joronen

Ikäihmisten oikeusturvan toteutuminen

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/ 2000) sekä laki yksityisistä sosiaalipalveluista (922/2011) sisältävät säädökset palvelujen tuottajien edellytyksistä toimia yksityisten sosiaalipalvelujen tuottajina ja asiakkaiden vaikutusmahdollisuuksista annettuihin palveluihin.

Lupamenettely:

Yksityisen sosiaalipalvelujen tuottajan tulee hakea aluehallintovirastolta toimilupa, jos yritys tuottaa ympärivuorokautista palvelua. Lupahakemukseen tulee liittää sijaintikunnan lausunto. Jos kysymyksessä ei ole ympärivuorokautinen palvelu, tulee yrityksen tehdä toiminnasta ilmoitus sijaintikunnalle. Ilmoitus toimitetaan aluehallintovirastolle rekisteröintiä varten, ellei kysymyksessä ole ainoastaan kotihoidon tukipalveluita antavasta yrityksestä.

Muistutus ja hallintokantelu, oikaisuvaatimus ja hallintovalitus:

Mikäli palvelun saaja tai hänen läheisensä ovat tyytymättömiä saamaansa palveluun tai kohteluun, voivat he tehdä muistutuksen Itä-Savon sairaanhoitopiirille (muistutuslomake löytyy Sosterin kotisivulta) tai hallintokantelun Itä-Suomen aluehallintovirastolle tai eduskunnan oikeusasiamiehelle. Viranhaltijan palvelupäätöksestä voi tehdä oikaisuvaatimuksen Itä-Savon sairaanhoitopiirin yhtymähallituksen puheenjohtajistolle ja puheenjohtajiston päätöksestä hallintovalituksen Itä-Suomen hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeuden päätöksestä voi valittaa korkeimmalle hallinto-oikeudelle, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Kotihoidon huoli-ilmoitus:

Sosterin kotisivulta löytyy huoli-ilmoitus, jolla kuka tahansa voi tehdä kotihoidolle ilmoituksen huolestaan omaisestaan, naapuristaan tai kenestä muusta tahansa. Huoli-ilmoituksen perusteella kotihoito tarkistaa ilmoituksen kohteena olevan henkilön tilanteen. Ilmoittajan henkilöllisyys ei tule ilmoituksen kohteena olevan henkilön tietoon.

Ikäihmisillä ja heidän läheisillään tulee olla tieto mahdollisuudesta tehdä muistutus / kantelu sekä muutoksenhaku tehtyihin päätökseen, mikäli ovat tyytymättömiä saamaansa palveluun, kohteluun tai päätöksiin.

Vuoden 2019 aikana on Sosterin toimesta tehty valvontakäynnit ikäihmisten palvelutaloihin. Lisäksi Itä-Suomen aluehallintovirasto on tehnyt valvontakäyntejä. Tilanne Savonlinnan seudulla on ollut palvelutaloissa kohtuullisen hyvä

	2019	2020
HUOLI ilmoitukset	99	199

Sosterin tilastot/ Tuula Joronen

5. LIIKUNTA- JA VIRKISTYSPAIKKASUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Osana hyvinvointisuunnitelmaa kaupunginvaltuusto hyväksyi 20.5.2019 § 39 kohdalla liikuntapaikkasuunnitelman siten, että hyvinvointisuunnitelmaa ja liikuntapaikkasuunnitelmaa toteutetaan kaupunginvaltuuston hyväksymien talousarviomäärärahojen puitteissa.

Liikuntapaikkasuunnitelmassa on kuvattu kaupungin omistamisen liikuntapaikkojen nykytila, palveluverkon suunnittelu, lähipalvelut ja lähiliikuntapaikat. Suunnitelmassa on tuotu esille kaupungin nykyiset liikuntapaikat ja niiden tilanne ja tarvittavat toimenpiteet.

Tehdyt toimenpiteet korjaustarpeessa oleviin kohteisiin (investointiohjelmassa):

Uimahalli:

- toteutettu pesuhuoneiden ja saunojen peruskorjaus

Heikinpohjan liikuntahalli: -

- lattian uusiminen: lattia on uusittu Taraflex-matoksi
- katon korjaus: kattorakenteet on vahvistettu ja katto on korjattu
- varastotilan rakentaminen
- valaistus uusittu led-valaistukseksi syksyllä 2020
- Kesällä 2021 tullaan uusimaan hallin väliverhot
- Liikuntahallin hankesuunnittelu on aloitettu helmikuussa 2021

Kyrönniemen urheilukentän rakennukset

- Urheilukentän huoltorakennuksen korjauksia aloitettu syksyllä 2020

Kerimäen liikuntahalli

- Liikuntahallin valaistus uusittu led-valaistukseksi syksyllä 2021

Kuntoradat

- Pakkaspirtti toteutettu kehittämissuunnitelman mukaisesti
- Talvisalossa pinnat uusittu ja valaistus vaihdettu
- Pitkäniemen pinnat uusittu
- Nojanmaan ja Nyrkkimäen pinnat uusittu ja valaistus uusitaan kesällä 2021
- Herttua-Harjumaja välin pinnat uusittu
- Pihlajaniemen kuntoradan pinnat uusitaan kesällä 2021

Skeitti-/parkourpuisto

- poistettu taloussuunnitelmasta

Talvisalon kumirouhekenttä

- taloussuunnitelmassa vuodelle 2022

Liikuntapaikkasuunnitelman laadinnassa tehtiin asiakaskysely, jossa kysyttiin ehdotuksia kuntalaisilta liikuntapaikkojen kunnostustarpeista, uusista liikuntapaikoista ja avoimia ideoita. Kyselyssä esiin nousseisiin asioihin on tehty seuraavat toimenpiteet:

Vanhan asema-alueen hyödyntäminen

- Toivottiin saman tyylisen lähiliikuntapaikan rakentamista kuin Kerimäen kirkkoranta
- Toimintaa kaikille ikäryhmille
- Toteutuminen: Esitetty taloussuunnitelmaan, poistettu

Uimala hyppymahdollisuuksineen

- Toteutumien: Esitetty taloussuunnitelmaan, poistettu (hyppytorni)
- Kuntoiluportaot esim. Talvisaloon
- Toteutuminen: Toteutetaan kesällä 2021

6. SAVONLINNAN KAUPUNGIN HYVINVOINNIN EDISTÄMISTÄ TUKEVAT OHJELMAT JA SUUNNITELMAT

Savonlinnan kaupungin hyvinvoinnin edistämistä tukevia ohjelmia ja suunnitelmia ovat mm.:

- Kaupunkistrategia
- Lasten ja nuorten seudullinen hyvinvointiohjelma
- Liikuntapaikkasuunnitelma
- Ikääntymispoliittinen strategia ja suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi 2019-2020
- Turvallisuussuunnitelma
- Valmiussuunnitelma
- Liikenneturvallisuussuunnitelma

Savonlinnan kaupunki on mukana myös seuraavissa maakunnallisissa suunnitelmissa:

- Etelä-Savon lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2019-2021
- Etelä-Savon maakunnallinen hyvinvointisuunnitelma

LIITTEET

Tilastolinkit

=====

Osa 2: HYVINVOINTISUUNNITELMA VUOSILLE 2022-2025

Hyvinvointityön painopisteet ja valtuustokauden tavoitteet

Kaupunkistrategia on ylin kaupungin toimintaa, valintoja ja tulevaisuuden suunnittelua ohjaava asiakirja. Uusi kaupunkistrategia valmistellaan valtuuston päätettäväksi syksyllä 2021. Strategiassa kiteytetään kaupungin visio, joka ohjaa kaikkea kaupungin ja sen työntekijöiden toimintaa.

Hyvinvointityön painopisteet ja valtuustokauden tavoitteet vuosille 2022-2025 määritellään strategiatyön kanssa samassa aikataulussa. Valtuuston asettamien painopisteiden pohjalta laaditaan tarkempi hyvinvointisuunnitelma kaudelle 2022-2025.

Tilastot sairastavuudesta ja eri diagnoosiperusteiset tauti-indeksit löytyvät alla olevista Sotkanetin tilastoista

- [THL:n ikävakioitu sairastavuusindeksi, 2014-2016:](#)
- [THL:n ikävakioitu aivoverisuonitauti-indeksi, 2014-2016:](#)
- [THL:n ikävakioitu dementiaindeksi, 2013-2015:](#)
- [THL:n ikävakioitu mielenterveysindeksi, 2014-2016:](#)
- [THL:n ikävakioitu sepelvaltimotauti-indeksi, 2014-2016:](#)
- [THL:n ikävakioitu syöpäindeksi, 2014-2016:](#)
- [THL:n ikävakioitu tapaturmaindeksi, 2014-2016:](#)
- [THL:n ikävakioitu tuki- ja liikuntaelinsairausindeksi, 2014-2016:](#)
- [Yksin asuvat 75 täyttäneet ja kaatumisin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä, vuodet 2017-2019](#)
- [Toimeentulotuki 2018-2019](#)